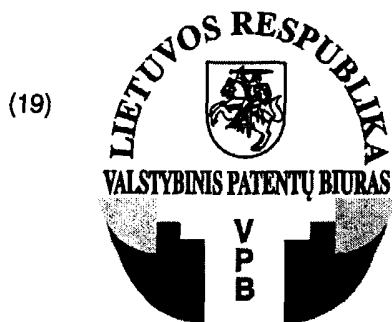

(10) **LT 4882 B**

(12) **PATENTO APRAŠYMAS**

- (11) Patent numeris: **4882** (51) Int. Cl.⁷: **A61K 9/48**
- (21) Paraiškos numeris: **2001 038**
- (22) Paraiškos padavimo data: **2001 04 03**
- (41) Paraiškos paskelbimo data: **2001 10 25**
- (45) Patent paskelbimo data: **2002 01 25**
- (62) Paraiškos, iš kurios dokumentas išskirtas, numeris: —
- (86) Tarptautinės paraiškos numeris: —
- (86) Tarptautinės paraiškos padavimo data: —
- (85) Nacionalinio PCT lygio procedūros pradžios data: —
- (30) Prioritetas: —
- (72) Išradėjas:
Algirdas VENALIS, LT
Lilija GENYTĖ, LT
Aldona KETURKIENĖ, LT
Algirdas JUOZULYNAS, LT
- (73) Patent savininkas:
Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas, Žygimantų g. 9, 2000 Vilnius, LT
- (74) Patentinis patikėtinis:
—

- (54) Pavadinimas:
Vaistų saldainiai
- (57) Referatas:

Išradimas priklauso biomedicinos ir maisto pramonės sričiai, gali būti taikomas vaistažolių tinktūros dozuotam pateikimui vartojimui.

Išradimo tikslas - komfortabilusis vaistinių augalų tinktūros dozuotas pateikimas vartojimui.

Tikslas pasiekiamas tuo, kad saldainių įdare yra dozė, džiovintų ir smulkintų lakiųjų medžiagų ekonomijos režime, vaistažolių, kurių veikliosios medžiagos ekstrahuojasi į ~ 60 % etanolį arba įdarui naudojamas paruoštas atskirtas nuo vaistažolių etanolinis ekstraktas.

Išradimas priklauso biomedicinos ir maisto pramonės sričiai, gali būti taikomas vaistažolių tinktūros dozuotam pateikimui vartojimui.

Pasaulyje plačiai paplitęs vaistingų augalų, kaip ekstraktų - tinktūrų, užpilų, arbatų, vartojimas. Jų paruošimo būdai plačiausiai paplitę tiek pramonėje tiek ir namų sąlygomis - vaistažolės surenkamos, išdžiovinamos, kartais smulkinamos, daromi kelių rūšių mišiniai, supilstomos į talpas, užpilamos skysčiais, kartais etanoliu (О. Д. Барнаулов и др. Химический состав и первичная оценка фармакологических свойств препаратов из цветков. Растительные ресурсы, Т. 13, вып. 4, 1977: 661-669). Gautas preparatas fasuojamas į buteliukus.

Žinomas vaistų gamyboje vaistų kapsuliavimas arba paviršiaus padengimas kita medžiaga (Patent WO 09817262A1, 1998). Paruošta cheminių vaistų dozė padengiama kitų medžiagų apdangalu.

Nuo seno gaminami saldainiai maistui su įvairiais įdariais, tame tarpe ir su įdariais turinčiais savo sudėtyje etanolio.

Užpilai, tinktūros vartojami dozuojant šaukšteliais, pipetėmis lašinant lašais – reikalinga turėti papildomas priemones galima apsitaškyti drabužius. Jeigu neskanūs vaistai, jie paskaninami vaisto priėmimo metu, užgeriami. Tai nėra patogiu, nes reikia turėti paskaninimo priemones arba kęsti diskomfortą. Vartojant vaistus buteliukų kamšteliai reikia kiekvieną kartą atsukti, užsukti, tai papildoma operacija.

Cheminiai vaistai ne visada tinka vartoti, nes jų dauguma turi ir neigiamą poveikį. Prie menkų susirgimų, laikinų negalavimų gelbsti

natūralios priemonės –arbatos, tinktūros, užpilai, ir panašūs vaistažolių ruošiniai.

Tikslas – komfortablesnis vaistingų augalų tinktūros dozuotas pateikimas vartojimui.

Tikslas pasiekiamas tuo, kad pelkinės vingiorykštės (*Filipendula ulmaria* L.) ekstraktas savo sudėtyje turintis etanolio yra naudojamas kaip dozuotas saldainių įdaras.

Pelkinės vingiorykštės gydomosios savybės pastebėtos dar antikos laikais. Iš pelkinės vingiorykštės žiedų italų profesorius Rafaele Piria 1838 m. pirmą kartą išskyrė salicilo rūgštį, kurios pagrindu BAYER vaistų kompanija 1899 m. sintetavo naują vaistą (acetilsalicilo rūgštį) ir pavadino jį aspirinu. Aspirino pavadinimas kilęs iš seniau naudoto pelkinės vingiorykštės botaninio pavadinimo "*Spirea ulmaria*". Aspirinas buvo sukurtas kaip uždegimą ir skausmą mažinanti priemonė, naudojamas ir reumatinių ligų gydymui. Vingiorykštės žieduose yra farmaciniu požiūriu vertingų medžiagų, kaip lakių aliejų, (kurių sudėtyje vyrauja salicilo rūgšties dariniai, būtent salicilaldehidas), polifenolių (flavonoidai), eterinių aliejų, rauginių medžiagų. Pelkinės vingiorykštės tinktūra turi savotišką skonį ir malonų kvapą. Komfortabilumas vaistingųjų saldainių įdarytų pelkinės vingiorykštės tinktūra pasiekiamas tuo, kad saldainių masė pagerina šios tinktūros skonį, o tinktūra pagerina saldainių aromatingumą. Vietoje vaistų vartojant vaistinguosius saldainius skatinamas sveikumo pojūtis. Šie saldainiai yra skanus maistas, juos valgant jaučiamas malonumas, tad žmogaus sąlyginis refleksas verčia jį norėti, kai tuo tarpu vaistus – tinktūrą ar tabletes normaliai žmogus turi prisiversti seikėti ir gerti.

Sergant reumatinėmis ligomis remisijos laikotarpiu, stengiantis jį kuo ilgiau pratęsti profilaktiškai yra rekomenduojama vartoti pelkinės

vingiorykštės tinktūrą, kuri paruošiama sekančiu būdu. Imama padžiovinta 25° - 30° C temperatūroje 24 val. nesmulkinta žiedynų masė, ją užpila ~60 % etanolio santykiu 1:5 dalimis, 14 dienų laikymui kambario temperatūroje, pamaišant 3 kartus per dieną po 2 min., gautas preparatas (tinktūra) >5,9 pH turi sudėtyje >40 % etanolio. Vidutinio svorio žmogui (sveriančiam apie 70 kg) rekomenduojama 2-4 ml pelkinės vingiorykštės tinktūros paros dozė. Šį preparato kiekį įdėjus į saldinių masės vidų kaip įdarą, gaunami vaistų saldainiai su pelkinės vingiorykštės tinktūros paros doze.

Pagal šį išradimą, pelkinės vingiorykštės ekstraktas gali būti gaminamas valgomos medžiagos talpoje, esančioje saldainio viduje. Daroma taip: paruošiama pelkinės vingiorykštės žiedynų masė (tausojančiame lakias medžiagas režime išdžiovinami ir smulkinami žiedynai. Tam gali tikti liofilizacija.) ir dozuojama vienkartinėmis vartojimo dozėmis į dožines talpas, pagamintas iš valgomos sunkiai tirpstančios spirite medžiagos (gali būti krakmolos), ir užpilama santykiu 1 dalis žiedų – 5 dalys 60% etanolio, talpos užvakuojamos ir nardinamos į šokoladinių saldinių masės tirpalą. Gaunami kvapnūs, su žiedų įdaru saldainiai, kurie fasuojami į saldinių dėžutes ir po > 14 dienų gali būti vartojami ne tik maistui, bet ir padeda slopinti skausmą, uždegiminius procesus. Valgomos medžiagos talpoje telpa 2-4 ml etanolinio įdaro, t. y. pelkinės vingiorykštės tinktūros paros dozė.

Pavyzdžiui:

Skauda galvą ir krečia šaltis. Iš patirties žinome, kad išgėrus aspirino tabletę tai greit praeitų. Tačiau aspirino tabletę prieš vartojant reikia ištirpinti, o ji šaltame vandenyje lėtai tirpsta. Geriant netirpintas aspirino tabletes gresia ryklės ir skrandžio gleivinių nudegimai, kurie gali virsti opomis. Tai patyrus, organizmas ginasi ir žmogus gali net vemti išgėręs

aspirino, o tai jau visai bjauru. Nieko tokio neatsitiks suvalgius vieną – du vaitų saldainius, kurių įdare yra pelkinės vingiorykštės tinktūros apie 2 - 4 ml – reikiama tinktūros dozė. Šie skanūs, kvapnūs saldainiai greit pagerina nuotaiką ir savijautą.

Pavyzdžiui:

Trūkstant organizmui vitamino C, persišaldžius arba esant skrandžio sutrikimams padeda svarainio vaisių ekstraktas. Teigiamas efektas gali būti vartojant saldainius su svarainio vaisių gabalėliais ~ 60° etanolyje arba svarainių trauktinės 2-4 ml tūrio įdaru. Tokių saldainių galima suvalgyti iš karto keletą ir dienos bėgyje pakartoti vartojimą kelis kartus. Jie labai maloniai kvepia ir yra skanūs.

Išradimo apibrėžtis

1. Vaistiniai saldainiai su etanolio įdaru, b e s i s k i r i a n t y s tuo, kad saldainių įdare yra dozė, džiovintų ir smulkintų lakiųjų medžiagų ekonomijos režime, vaistažolių, kurių veikliosios medžiagos ekstrahuojasi į ~ 60% etanolį.

2. Vaistų saldainiai pagal 1 punktą, b e s i s k i r i a n t y s tuo, kad naudojamas paruoštas atskirtas nuo vaistažolių etanolinis ekstraktas.